

Kwa kutoka kwa Jarir bin Abdullah Mwenyezi Mungu awe radhi naye kutoka kwa Mtume, rehema na Amani zimshukie, amesema:

Asiye na huruma hatahurumiwa”.⁽¹⁾

Ayah

Amesema Mwenyezi Mungu:

- *Na kila kilichomo mbinguni na kilichomo ardhini ni cha Mwenyezi Mungu; na mambo yote yatarejea kwa Mwenyezi Mungu.* [Al-Imran: 159].
- *Na wanapokuja wanaoziamini Ishara zetu waambie: Assalamu alaikum! Amani iwe juu yenu! Mola wenu Mlezi amejilazimishia rehema, ya kwamba atakayefanya uovu miongoni mwenu kwa ujinga, kisha akatubu baada yake na akatengenea, basi hakika Yeye ni Mwenye maghfira na Mwenye kurehemu.* [Al-An'am: 54].
- *Akasema Firauni: Ikiwa umekuja na Ishara, basi ilete ukiwa ni katika wasemao kweli.* [Al-A'raf: 156].
- *Nasi hatukukutuma ila uwe ni Rehemakwa walimwengu wote.* [Al-Anbiyaa: 107].
- *Tena awe miongoni mwa walio amini na wakausiana kusubiri na wakausiana kuhurumiana.* [Al-Balad: 17]

Msimulizi

Ni: Jarir bin Abdullah Al-Bajali, Na anaitwa kwa kuniya ya Abu Amr, na ikasemwa: Abu Abdullah, mmoja wa masahaba mashuhuri wa Mtume. Alisilimu katika mwaka aliofariki Mtume Rehema na Amani ziwe juu yake na Mtume wa Mwenyezi Mungu akamtuma katika mji wa Dhul-Khalasah na akaubomoa. Alikuwa Kufa baada ya hapo, alifariki mwaka wa hamsini na moja, na ikasemwa: mwaka wa hamsini na nne.⁽¹⁾

Muhtasari

Mwenyezi Mungu, Utukufu ni wake, si mwenye huruma kwa wale wasio na huruma kwa viumbe vyake, watu, wanyama na ndege.

1 Imepokewa na Al-Bukhari (6013) na Muslim (2319).

1 Rejea ufafanuzi wake katika: "Sir Al-Alam Al-Nubala" cha Al-Dhahabi (2/530), "Al-Tabaqat Al-Kubra" cha Ibn Saad (6/22), "Al-Tarikh Al-Kabeer" na Al-Bukhari (2/211).

Ufahamu

Rehema ya Mwenyezi Mungu ni kubwa na haina mwisho. Amesema Mwenyezi Mungu Mtukufu: “Na rehema yangu imekizunguka kila kitu” [Al-A’raf: 156], na sehemu moja kati ya sehemu mia moja ya rehema zake, Allah Mtukufu, wanahurumiana watu wao kwa wao; hata Farasi huiuwa kwato zake kwa kumuhurumia mwanawe; kuhofia yasimpate madhara⁽¹⁾.

Mwenyezi Mungu Mtukufu amewatuma Mitume na Manabii wake kuwa ni rehema kwa waja wake; Akawaongoza kwenye haki, akawabariki kwa imani, akawapa uongofu na mafanikio, na akawaweka katika nyumba ya heshima yake huko Akhera. Amesema Mwenyezi Mungu Mtukufu: “Nasi hatukukutuma ila uwe ni Rehema kwa walimwengu wote” [Al-Anbiyaa: 107].

Kwa ajili hiyo, ameiwekea mipaka rehema yake kwa waja wake wenye huruma, kwa hivyo asiyeuata mfano wa Mwenyezi Mungu Mtukufu katika kuwahurumia waja, naye atanyimwa rehema yake. Amesema Mtume Rehema na Amani zimshukie: “Mwenyezi Mungu atawarehemu waja wake wanaohurumiana”.⁽²⁾

Sababu yake ni kuwa Muumini ni mwenye huruma kwa viumbe vya Mwenyezi Mungu Mtukufu, hulainisha moyo wake kwa wanyonge, huhuzunika kwa waliofiwa, huhuzunika kwa wenye shida, na huwahurumia wanyonge na masikini. Amesema Mwenyezi Mungu Mtukufu: “Tena awe miongoni mwa walioamini na wakausiana kusubiri na wakausiana kuhurumiana” [Albalad: 17] Na Mtume, amani iwe juu yake, akamjulisha kwamba: “Rehema yake Allah mtukufu haiondoki isipokuwa kwa waovu”.⁽³⁾

Rehema haikusudiwi kwa Mwislamu kuwahurumia jamaa na familia yake, bila mtu mwingine yeyote. Lakini rehema yake iwe kwa viumbe vyote. Amesema Mtume wa Mwenyezi Mungu Rehema na Amani ziwe juu yake: “Naapa kwa Yule Ambaye nafsi yangu imo Mikononi Mwake, Mwenyezi Mungu haweki rehema zake kwa yeyote isipokuwa Mwenye huruma” Wakasema: Ewe Mtume wa Mwenyezi Mungu, sote tuna huruma, Akasema: “Huruma sio mtu kumhurumia ndugu yake wa damu tu, bali awahurumie watu wote”.⁽⁴⁾

Mtume Alikuwa mwingi wa rehema kuliko watu wote; Mwenyezi Mungu alisema: “Basi ni kwa sababu ya rehema itokayo kwa Mwenyezi Mungu ndio umekuwa laini kwao. Na lau ungelikuwa mkali, mwenye moyo mgumu, bila ya shaka wangelikukimbia. Basi wasamehe, na waombe maghfira, na shauriana nao katika mambo” [Al Imran: 159] Na yeye Mtume amani ziwe juu yake, alikuwa amejawa na rehema na wema, na kutokana na hayo ni kwa kauli yake: amani iwe juu yake. “Hakika mimi wakati mwingine nasimama katika swala, nikiwa na lengo la kurefusha, halafu nasikia kilio cha mtoto, basi nafupisha sala yangu kwa kuchukua kumtaabisha mama yake”.⁽⁵⁾

Rehema yake Mtume haikuwa kwa watu tu, bali pia kwa wanyama na ndege. Kutoka kwa Abdullah bin Masoud amesema: Tulikuwa pamoja na Mtume wa Mwenyezi Mungu tukiwa safarini, basi akatoka kwa dharura yake binafsi. Kwa hiyo tuliona Ndege mwekundu ikiwa na vifaranga wawili, hivyo tukachukua vifaranga vyake viwili, ndege huyo mwekundu akaja na kuanza kutafuta pale. basi Mtume Amani iwe juu yake akaja na kusema: “Ni nani aliyemtesa huyu Ndege kwa mtoto wake? mrudishieni mwanawe.

1 Imepokewa na Al-Bukhari (6000) na Muslim (2752).

2 Imepokewa na Al-Bukhari (7448) na Muslim (923).

3 Imepokewa na Ahmad (9700), Abu Dawood (4942), na Al-Tirmidhiy (1923).

4 Imepokewa na Abu Ya’la (4258).

5 Imepokewa na Al-Bukhari (707).

Mafunzo

Huruma kwa waja ni dalili mojawapo ya wema. Mtu muovu ni yule aliyenyimwa rehema, basi jihadhari na tabia ya watu wa uovu.

Rehema ni miongoni mwa sifa za Mwenyezi Mungu Mtukufu anazozipenda waja wake waige. Anapenda kumuona mja wake akiwa mwenye rehema, mpole, mwenye huruma katika tabia, kama vile kusamehe, na ukarimu.

Mtume, Rehema na Amani zimshukie, ni kiigizo kizuri, na alikuwa mwenye huruma kwa watu wazima na watoto, alimbusu al-Hasan bin Ali, Mwenyezi Mungu awe radhi nao wote wawili, na al-Aqra bin Habis al-Tamimi alikuwa ameketi pamoja naye. Al-Aqra' akasema: Nina watoto kumi, na sijawahi kumbusu hata mmoja wao. Kisha Mtume wa Mwenyezi Mungu Rehema na Amani ziwe juu yake akamtazama na kusema: "asiyekuwa na huruma hahurumiwi".⁽¹⁾

Hakuna asiyetaka rehema za Mwenyezi Mungu, kila mmoja wetu ana makosa, dhambi na makosa, na lau si rehema yake, viumbe vyote vingeamamia. Anayetaka Mwenyezi Mungu amrehemu, basi na awarehemu viumbe wake, kwani huyu muovu miongoni mwa wachafu katika Wana wa Israili. Alimwona mbwa mwenye kuhema akila uchafu kwa kiu, akampa maji, kwa hiyo Mwenyezi Mungu akamsamehe kwa rehema zake kwa mnyama huyo.⁽²⁾

Malipo huendana na kitendo, basi mwenye huruma atahurumiwa, na mwenye kutesa naye ataadhibiwa, na mwenye kumfanyia wepesi mwenzie Mwenyezi Mungu Mtukufu naye atamfanyia wepesi katika mambo yake.

Kutowahurumia viumbe ni sababu ya kuingia Motoni, Mwenyezi Mungu atukinge. Kutoka kwa Abu Mas'ud al-Ansari, amesema: "Nilikuwa nikimpiga kijana wangu, na nikasikia sauti kutoka nyuma yangu: "Fahamu, Abu Masoud, kwani Mwenyezi Mungu ana nguvu zaidi juu yako kuliko wewe." Basi nikageuka, na tazama, alikuwa ni Mtume wa Mwenyezi Mungu Rehema na Amani ziwe juu yake na nikasema: Ewe Mtume wa Mwenyezi Mungu, yuko huru kwa ajili ya Mwenyezi Mungu. Mtume rehema na amani ziwe juu yake akasema "Kama usingefanya hivyo, ungeingia motoni," au "moto ungekugusa".⁽³⁾

Amesema mshairi:

*Ikiwa humhurumii masikini akikosa = wala masikini akikulalamikia wakati mgumu.
Vipi utarajie rehema yake kutoka kwa Mwingi wa Rehema = Mwingi wa rehema humwonea huruma tu yule anayehurumia*

Wengine walisema:

Ikiwa unatarajie rehema yake kwa Mwingi wa Rehema, basi wahurumie walio dhaifu, rafiki yangu mtukufu.

Na hapo utafute radhi za Mungu, Muumba wetu = Atukuzwe Mola aliyeumba viumbe.

Na tafuta malipo kwa Mola wako kwa rehema yake = kwani Mwingi wa rehema atamrehemu mwenye huruma.

1 Imepokewa na Al-Bukhari (5997) na Muslim (2318).

2 Imepokewa na Al-Bukhari (3467) na Muslim (2245).

3 Imesimuliwa na Muslim (1659).

